

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/66/2025
Identifikačné číslo spisu: 5123012503
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5123012503.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci proti obvinenému Ľ. B. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 28. októbra 2025 v Bratislave o dovolaní obvineného Ľ. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/6/2025, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/6/2025, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku porušený zákon v § 319 Trestného poriadku v spojení s § 2 ods. 9, § 168 ods. 1, § 176 ods. 2, § 180 Trestného poriadku v neprospech obvineného Ľ. B..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/6/2025, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Žiline prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej tiež „okresný súd“) z 21. októbra 2024, sp. zn. 8T/2/2023, bol obvinený Ľ. B. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

„dňa 29.1.2022 v čase okolo 12.00 hod. po predchádzajúcej vzájomnej výmene názorov a požití alkoholických nápojov v pohostinstve R.-P. na ul. X. L. v meste B. M. B. vyzval U. B., aby išli spolu von, pričom keď po vyjdení na terasu tohto pohostinstva U. B. zatváral dvere, ho Ľ. B. udrel rukou

zovretou v päšť do oblasti tváre v mieste pravej lícnej kosti, následkom čoho U. B. spadol na zem na pravú hornú končatinu, v dôsledku čoho U. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom B. M. B. č. XXXX svojím konaním spôsobil zranenia, a to zlomeninu spodnej časti pravej vretennej kosti s posunom, odreninu na tvári vpravo pod očnicou o veľkosti približne 3 cm a na nose o veľkosti cca 1 cm a poškodenie fixného mostíka (protetická náhrada) v oblasti medzičlenového zuba 3 vpravo hore, kde uvedené zranenia si vyžiadali dobu liečenia v trvaní do 42 dní“.

Za to mu bol podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obvinenému podmienične odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na 1 rok.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému U. B. škodu vo výške 2.058,70 eura.

Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) - rozhodujúc o odvolaní obvineného proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu - uznesením z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/6/2025, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného L. B. ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ing. Jána Halagana dovolanie a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený uviedol, že jediným priamym usvedčujúcim dôkazom zo stíhanej trestnej činnosti je len osamotená svedecká výpoveď poškodeného U. B.Í. Išlo teda o výpoveď osoby, ktorá mala reálny záujem na výsledkoch trestného konania, avšak nebola zo strany krajského súdu v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom bližšie skúmaná, resp. nebola žiadnym spôsobom komparovaná vo vzťahu k ostatným nepriamym dôkazom, ktoré boli vykonané počas prebiehajúceho trestného konania. Následne obvinený poukazoval na skutočnosti, ktoré spochybňovali vierohodnosť svedka poškodeného U. B., a na ktoré obvinený poukazoval aj v rámci písomného odôvodnenia podaného odvolania, pričom zdôraznil, že krajský súd sa k odvolacím námietkam obvineného, resp. k námietkam ohľadom vierohodnosti svedka - poškodeného nevyjadril, ale len lakonicky konštatoval, že poškodený U. B. počas celého trestného konania vypovedal totožne, konzistentne a bez výrazných odchýlok. Výpoveď svedka krajský súd označil ako vierohodnú a žiaden z vykonaných dôkazov nepovažoval za spôsobilý svojím obsahom spochybniť jej vierohodnosť. Obvinený mal za to, že krajský súd v rámci napadnutého rozhodnutia vychádzal len výlučne z tvrdení U. B., pričom tie nekriticky prevzal do svojho odôvodnenia, ignorujúc evidentné rozpory v jeho výpovedi a rovnako tak rozpory s ostatnými svedeckými výpoveďami. Prvostupňový a rovnako aj odvolací súd vychádzali z prezumpcie toho, že obvinený klame a naopak pri svedkovi - poškodenom vychádzali rigidne z prezumpcie jeho pravdovravnosti, ktorá nemôže byť vyvrátená ani pri preukázaní viacerých evidentných klamstiev svedka - poškodeného U. B. Obvinený namietal, že krajský súd nedostatočným spôsobom podrobil skúmaniu výpoveď poškodeného U. B., pričom absolútne opomenul hodnotiť tvrdenia svedka z hľadiska jeho osoby a zistenia, či má motív uvádzať nepravdu a „škodiť“ obvinenému. V ďalšom poukázal na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva ktorá vyžaduje, aby rozhodnutia súdov boli presvedčivé, pričom je nevyhnutné v rámci odôvodnenia každého rozhodnutia podať kvalifikovanú odpoveď na každú podstatnú odvolaciu námietku obvineného. V opačnom prípade nemožno hovoriť o spravodlivosti súdneho konania ako celku tak, ako ho garantuje článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Taktiež pripomenul, že krajský súd žiadnym spôsobom nevzal do úvahy výpoveď obvineného, ktorý uvádzal, že poškodený utrpel poškodenie jeho zdravia v podobe zlomeniny spodnej časti pravej vretennej kosti s posunom v dôsledku pošmyknutia na ľade a následnom páde na túto ruku, pričom spomínaná výpoveď obvineného je podporená výpoveďami nezainteresovaných svedkov L., B., P., Ď. a B. Súdny sa žiadnym spôsobom nevysporiadali ani s výpoveďou znalca MUDr. Q. vo vzťahu k znaleckému posudku č. 3/2023 z 5. februára 2023 a s oznámením HMÚ zo dňa 19. mája 2023, ktoré podporujú obvineným prezentovaný priebeh skutkového

deja, že vo veci konajúce súdy nesprávne zistili skutkový stav. Obvinený taktiež namietal právnu kvalifikáciu jeho konania ako trestného činu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, nakoľko poškodeného na mieste verejnosti prístupnom nenapadol, avšak len prejavil akt sebaobrany v podobe úderu poškodeného do jeho tváre v snahe zastaviť jeho útok. Zvolený spôsob obrany zo strany obvineného bol adekvátny trvajúcemu útoku vzhľadom na vekovú výhodu ako aj osobné dispozície útočníka tak, aby bol útočník od ďalšieho konania eliminovaný. Pre bližšie odôvodnenie vád, ktorými trpí napadnuté rozhodnutie obvinený odkázal na svoje odvolacie námietky. Berúc do úvahy konštatované mal za to, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a zároveň trpí vadou spočívajúcou v nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia, resp. nepoužití okolností vylučujúcej protiprávnosť činu v podobe nutnej obrany podľa § 25 Trestného zákona.

Obvinený navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona v neprospech obvineného a zároveň zrušil napadnuté rozhodnutie, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor príslušnej prokuratúry konštatujúc, že dôvody uvádzané v dovolaní, na základe ktorých sa obvinený domáhal zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu (vyslovenia, že bol porušený zákon) sú vo svojej podstate zhodné s dôvodmi odvolania podaného proti rozhodnutiu prvostupňového súdu týkajúceho sa nesprávneho právneho posúdenia skutku a v nepoužití okolností, ktorá na základe dokazovania vylučuje protiprávnosť činu. Prokurátor ďalej zvýraznil, že súd v napadnutom rozhodnutí postupoval správne, keďže dôsledne a individuálne posudzoval jednotlivé dôkazy, správne ich vyhodnotil a podľa toho aj správne a zákonne rozhodol. Vykonané dôkazy boli súdmi vyhodnotené samostatne alebo v spojitosti a viedli k záveru, aký bol ustálený súdmi oboch inštancií a niet k nim už čo dodať. Vzhľadom na uvedené, prokurátor vo svojom vyjadrení navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najskôr v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Zároveň bolo zistené, že dovolanie je dôvodné konštatujúc dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď k zásadnému porušeniu práva na obhajobu došlo tým, že krajský súd ako odvolací súd sa riadnym, preskúmateľným spôsobom nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami obvineného. O dovolaní obvineného rozhodol dovolací súd na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku, pretože dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku (§ 382a Trestného poriadku).

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Trestného poriadku, pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Trestného poriadku), a to iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení §

371 Trestného poriadku a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Trestného poriadku), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených pochybení (§ 374 Trestného poriadku, § 385 Trestného poriadku). Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku).

Obvinený v podanom dovolaní k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v podstate namietal, že konajúce súdy nesprávne zistili skutkový stav, že krajský súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami vo vzťahu k arbitrárnemu hodnoteniu výpovede obvineného ako nedôveryhodnej, resp. výpovede poškodeného ako dôveryhodnej bez vyhodnotenia ďalších skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, a že jeho konanie napĺňa podmienky pre posúdenie jeho konania ako konania v nutnej obrane podľa § 25 Trestného zákona.

Najvyšší súd (ako jeho judikatúra už chronicky zdôrazňuje) teda v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí ani nepreskúmava správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Je potrebné tiež zdôrazniť, že podoba skutku uvedená vo výroku rozsudku (správnosť kvalifikácie ktorej sa preskúmava) sa nemôže považovať za doplnenú obsahom odôvodnenia rozsudku a dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 22/2015).

V tomto ohľade teda treba v zásade uviesť, že pokiaľ dovolateľ v časti svojho dovolania namietal hodnotenie dôkazov či namietal skutkové závery, ku ktorým mali súdy dospieť z vykonaného dokazovania, tak tieto námietky smerujú proti správnosti zisteného skutku, ktorý je výsledkom hodnotenia vykonaného dokazovania, teda že skutok tak, ako bol zistený súdmi v pôvodnom konaní, bol zistený nesprávne a neúplne, čo je však vylúčené z preskúvania dovolacím súdom. Dovolací súd sa týmito námietkami preto meritórne nemohol zaoberať, keďže to vylučuje priamo Trestný poriadok. V tomto ohľade dovolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len ministrom spravodlivosti v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (R 14/2015).

Na strane druhej dovolateľ po obsahovej stránke v dovolaní taktiež namietal, že odvolací súd sa relevantným spôsobom nevysporiadal so zásadnými obhajobnými námietkami, najmä vo vzťahu spôsobu vyhodnotenia (ne)dôveryhodnosti výpovede poškodeného, ale aj obvineného, pričom súdy pri hodnotení ich výpovedí vychádzali z prezumpcie správnosti výpovede poškodeného, čo obvinený považoval za arbitrárny a nezákonný postup.

V prvom rade najvyšší súd uvádza, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Vychádzajúc z uvedeného pri správnej subsumpcii obvineným vymedzených chýb napadnutého

rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, uvedené dovolacie námietky obvineného spadajú pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V prípade tohto dovolacieho dôvodu je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované článkom 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj článkom 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

Dovolací súd k tomu v prvom rade uvádza, že v dovolacom konaní pri náprave namietaných pochybení sa preskúmvajú v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) musí byť realizovaná v obsahu vyhotovenia konkrétneho meritérneho rozhodnutia, z ktorého musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom v odôvodnení meritérneho rozhodnutia, ktorého predmetom je odvolanie procesnej strany, v tomto prípade obvineného, musí súd uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou a odvolacími námietkami. Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku v odôvodnení rozsudku je súd povinný uviesť, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky. Podľa ustálenej súdnej praxe súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04) a všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04) a ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Ako už bolo vyššie rozvedené, najvyšší súd neslúži ako tretia odvolacia inštancia na preskúmvanie skutkových zistení nižších súdov, inými slovami, prioritne nepreskúmvava správnosť a úplnosť skutkových úvah nižších súdov, vrátane hodnotenia dôkazov. Na strane druhej, z meritérneho rozhodnutia musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy, a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom v odôvodnení meritérneho rozhodnutia, ktorého predmetom je odvolanie procesnej strany, v tomto prípade obvineného, musí súd uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou a odvolacími námietkami, pričom tieto úvahy súdu musia byť v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom, ako aj dôkazy prípustné podľa § 119 ods. 5 Trestného poriadku podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektoré zo strán.

K pochybeniu súdov vo vzťahu k naplneniu vyššie uvedených povinností v ich meritórnych

rozhodnutiach môže dôjsť v zásade tromi spôsobmi:

- a) vo veci konajúce súdy vôbec neuviedli, akým spôsobom vyhodnotili v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy, a ako dospeli k rozhodnutiu, resp. vôbec nezareagovali na podstatné obhajobné, či odvolacie námietky obvineného,
- b) vo veci konajúce súdy pri hodnotení v trestnom konaní získaných a vykonaných dôkazov postupovali zjavne v rozpore so zásadami logiky, alebo v rozpore so základnými zásadami voľného hodnotenia dôkazov, resp.
- c) hodnotenie v trestnom konaní získaných a vykonaných dôkazov vo veci konajúcimi súdmi síce nie je zjavne arbitrárne, resp. nepreskúmateľné, ale je neúplné, ergo sú pochybnosti o úplnosti a správnosti skutkových zistení.

Kým tretí spôsob pochybení v meritorých rozhodnutiach súdov je zo zákona vylúčený z dovolacieho prieskumu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, okrem prípadov, ak minister spravodlivosti podá dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúcemu zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci), tak pochybenia v meritorých rozhodnutiach súdov v prvých dvoch prípadoch sú subsumovateľné pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podstata dovolacej argumentácie obvineného spočívala v tvrdení, že ako okresný, tak aj krajský súd pri hodnotení dôkazov in concreto hodnotení dôveryhodnosti výpovede poškodeného vychádzal z prezumpcie správnosti výpovede poškodeného, kým sa nepreukáže opak, čo obvinený považoval za nesprávny, nezákonný postup.

Na tomto mieste je potrebné prisvedčiť obvinenému, že okresný súd vo vzťahu k hodnoteniu výpovede poškodeného uvádza v 2. odseku na str. 17 „Nie je ničím výnimočným, ak v trestnom konaní proti sebe existujú dve skupiny dôkazov, ktoré si odporujú, väčšinou slovo poškodeného proti slovu obžalovaného. V tomto prípade obžalovaný E. B. zásadne popieral, že by mal akýkoľvek podiel viny na páde poškodeného, zatiaľ čo poškodený U. B. tvrdí, že zlomenina spodnej časti pravej vretennej kosti s posunom vznikla v príčinnej súvislosti s úderom obžalovaného, ktorý obžalovaný napokon ani sám nepoprel. V takejto súvislosti totiž nemožno opomenúť fakt, že svedok na rozdiel od obžalovaného má zákonnú povinnosť vypovedať pravdu, a preto logicky i právne vždy musí platiť prezumpcia pravdivosti tvrdenia svedka, a to až do okamihu, kým nie je preukázaný opak.“ Rovnaké úvahy prevzal do svojho rozhodovania i krajský súd a to v 1. odseku na str. 14 uznesenia „Nemožno opomenúť fakt, že svedok na rozdiel od obžalovaného má zákonnú povinnosť vypovedať pravdu, a preto logicky i právne vždy musí platiť prezumpcia pravdivosti tvrdenia svedka, a to až do okamihu, kým nie je preukázaný opak.“

V danom prípade vo veci konajúce súdy založili rozhodnutie o vine obvineného vo veci, v ktorej proti sebe stáli v podstate dve verzie priebehu skutku (výpoveď obvineného a výpoveď poškodeného) na prezumpcii správnosti výpovede svedka - poškodeného, ktorú založili na fikcii, že táto je pravdivá, kým sa nepreukáže opak, keďže poškodený, na rozdiel od obvineného, má povinnosť vypovedať pravdu.

Najvyšší súd vo vzťahu k uvedeným zisteniam uvádza, že ako okresný, tak aj krajský súd hrubým spôsobom ignorovali jednu zo zásad trestného konania, a to zásadu voľného hodnotenia dôkazov vyjadrenú v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ktorej imanentnou súčasťou je hodnotenie dôkazov v ich jednotlivosti a súhrne. Uvedená zásada bráni mechanickému postupu pri hodnotení dôkazov, pričom zákon neprikladá a priori žiadnemu dôkazu zvláštny význam (R 60/1972).

Rovnako platí, že pokiaľ je súd postavený pred úlohu zhodnotiť dôveryhodnosť dvoch v podstatných bodoch diametrálne odlišných dôkazov, nemôže nedôveryhodnosť jedného z týchto dôkazov odôvodniť len okolnosťami svedčiacimi o dôveryhodnosti druhého dôkazu (R 6/1970). Inými slovami neuveriť výpovedi obvineného len z dôvodu, že súd uveril výpovedi poškodeného a naopak je neprípustné.

Najvyšší súd uzatvára, že je v rozpore nielen so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ale aj so zásadou rovnosti strán, ak je prikladaná väčšia dôveryhodnosť výpovedi poškodeného než výpovedi obvineného len z dôvodu, že je založená na jeho procesnom postavení. Ani argumentácia nižších súdov, že je tomu tak z dôvodu Trestným poriadkom uloženej povinnosti svedka vypovedať pravdu, nie je priliehavá. Uvedená povinnosť a priori nezabraňuje svedkovi klamať, resp. neuviesť podstatné okolnosti, pretože predstavuje pre neho iba hrozbu, že v prípade, ak ako svedok v trestnom konaní pred súdom alebo v trestnom konaní alebo na účely trestného konania v cudzine pred prokurátorom alebo policajtom, alebo pred sudcom medzinárodného orgánu uznaného Slovenskou republikou uvedenie nepravdy o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, alebo kto takú okolnosť zamlčí, tak je voči nemu možné vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť pre trestný čin krivej výpovede podľa § 346 Trestného poriadku.

Uvedenému záveru najvyššieho súdu o nezákonnom hodnotení dôkazov krajským súdom potenciuje aj zistenie plynúce z 2. odseku na str. 16 uznesenia krajského súdu, kde krajský súd na podporu svojich záverov, prečo uveril výpovedi poškodeného a naopak neuveril výpovedi obvineného, uviedol „Naopak, obžalovaný počas celého trestného konania, v rôznych procesných postaveniach vypovedal odlišne a pospôboval svoju obhajobu podľa aktuálnej dôkaznej pozície. V zápisnici o doplnení trestného oznámenia uviedol, že poškodeného sa ani nedotkol ani ho neudrel, v procesnom postavení obvineného už uviedol, že poškodený ho udrel päťou do tváre, čo následne zopakoval aj na hlavnom pojednávaní.“

Ani uvedený spôsob hodnotenia dôkazov zo strany krajského súdu nie je zákonný, keďže pri ustaľovaní skutkového stavu je vylúčené vyhodnocovať vo vzťahu k výroku o vine výpovede obvineného, ktoré uskutočnil zjavne v inom konaní, a to v procesnom postavení svedka/oznamovateľa trestného činu, ktorý mal byť spáchaný poškodeným na jeho osobe.

Keďže ako okresný, tak aj krajský súd hodnotili vykonané dôkazy v zrejmom rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov upravenou v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, možno uzavrieť, že krajský súd ako odvolací súd sa riadnym, preskúmateľným a zákonným spôsobom nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami obvineného.

Vo vzťahu k dovolacej námietke spočívajúcej v tvrdení, že jeho konaním boli naplnené ustanovenia § 25 Trestného zákona upravujúce nutnú obranu najvyšší súd uvádza, že táto je obsahovo zahrnutá v odvolacích námietkach v odvolaní podanom obvineným proti rozsudku okresného súdu a bolo by teda predčasným, aby k nim zaujal stanovisko dovolací súd v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, keď sa s nimi relevantným spôsobom nevysporiadal krajský súd ako súd odvolací.

Napriek tomu dovolací súd uvádza, že pokiaľ z pohľadu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ namieta neaplikáciu ustanovenia § 25 Trestného poriadku o nutnej obrane, tak dovolací súd v zásade uvádza, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu právnych pochybení a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené (výnimkou je ustanovenie § 371 ods. 3 Trestného poriadku v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti). Teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové, t. j. nie je prípustné namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a tiež hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Dovolanie nie je možné chápať ako ďalšiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa (primerane R 57/2007-II., S 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.). Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní podanom obvineným (resp. generálnym prokurátorom) len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného a ktorý je vymedzený v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol v rozsudku podradený. Berúc do úvahy vyššie vymedzené teoretické východiská dovolací súd podrobil

dovolaciemu prieskumu skutkovú vedu odsudzujúceho rozsudku, ktorá je pre dovolací súd určujúca, pričom dospel k záveru, že z tejto nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali použitie ustanovení o nutnej obrane podľa § 25 Trestného poriadku, keď táto po formálnej stránke zodpovedá naplneniu všetkých znakov skutkových podstat trestných činov uvedených v rozsudku okresného súdu.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v súlade s § 386 ods. 1 Trestného poriadku je nutné vysloviť, že predmetným uznesením krajského súdu z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku v spojení s § 2 ods. 9, § 168 ods. 1, § 176 ods. 2, a § 180 Trestného poriadku v neprospech obvineného Ľ. B., a z toho dôvodu aj zrušiť uznesenie Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2025, sp. zn. 3To/6/2025, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa 388 ods. 1 Trestného poriadku danému krajskému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V novom konaní bude musieť krajský súd ako odvolací súd opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní obvineného podaného proti rozsudku okresného súdu a v rámci toho sa riadne a preskúmateľne vysporiadať s odvolacími námietkami obvineného a písomné vyhotovenie meritorneho rozhodnutia vrátane odôvodnenia bude musieť obsahovať všetky zákonom predpísané náležitosti tak, aby podľa ustálenej súdnej praxe bola splnená požiadavka takého meritorneho rozhodnutia, ktoré dáva dostatočným a presvedčivým spôsobom odpovede na všetky relevantné otázky týkajúce sa predmetu súdnej ochrany, pričom pri hodnotení dôkazov bude musieť postupovať v súlade so zásadami voľného hodnotenia dôkazov tak, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.